

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Stöd för lärandet i yrkesutbildningen 1.8.2026

Webbinarium 5.2.2026

Lotta Almark och Ingeborg Rask

Under presentationen är chatten,
mikrofonerna och kamerorna stängda.

Efter presentationen är det möjligt att
be om en taltur.

Bakgrund till revideringen av stödet för lärandet inom yrkesutbildningen

- Målet i regeringsprogrammet är att förtydliga stödet för lärandet och att skapa ett enhetligt stöd från småbarnspedagogik till andra stadiet.
- Alla elever och studerande har inte fått det stöd de behöver. Genom tidigt ingripande vill man förebygga problem som blir kostsamma för samhället på lång sikt.
- Inom yrkesutbildningen vill man särskilt i utbildningen om riktar sig till läropliktiga trygga rätten till tillräcklig närundervisning, arbetsplatshandledning samt stöd för lärandet för de studerande som är i behov av det.

Stöd för lärandet i yrkesutbildningen

Nuläge:

Studier som stöder
studiefärdigheterna
63 §

Särskilt stöd
64 §

Krävande särskilt stöd
65 §

Läget från 1.8.2026:

Rätt till stöd för
lärandet
63 §

Rätt till särskilt stöd
64 §

Krävande särskilt stöd
65 §

Aktuellt februari 2026

- I det här skedet är det ännu inte fastslaget i vilken form stödet för lärandet ska föras in i den nationella tjänsten ePUK. Utbildningsstyrelsen informerar om detta genast när det klarnat.
- Förordningen om beräkningsgrunderna för finansiering för yrkesutbildning (918/2025) har trätt i kraft 1.1.2026. Förordningen tillämpas första gången vid beviljandet av finansiering för finansåret 2026.
 - Viktkoefficienterna för studier som stöder studiefärdigheterna och särskilt stöd har utgått från förordningen 1.1.2026.
 - [Undervisnings- och kulturministeriets förordning om beräkningsgrunderna för finansiering för yrkesutbildning | 918/2025 | Lagstiftning | Finlex](#)
 - [Ammatillisen koulutuksen rahoitus, kustannusten tiedonkeruu ja raportointi 11.3](#) (kostnadsbelagt webinarium)

Rätt till stöd för lärandet

Utgångspunkter för rätt till stöd för lärandet 1/3

- Den studerande har rätt till sådant stöd för lärandet som hen behöver för att uppnå kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet enligt examensgrunderna.
- Stödet för lärandet ska främja de studerandes kunnande, påvisande av kunnande i yrkesprov, utexaminering, sysselsättning och övergång till fortsatta studier.
- Stödet för lärandet ersätter studier som stöder studiefärdigheterna.
- Betoningen i stödet för lärandet ligger på tidigt ingripande och ett lättillgängligt stöd med låg tröskel för den studerande. Stöd för lärandet ges till den studerande genast då behovet framkommer.

Utgångspunkter för rätt till stöd för lärandet 2/3

- Stödet ordnas som en del av undervisningen och handledningen inom examensutbildningen under hela studietiden. Stödet för lärandet ska ingå i studierna och ordnas inte som särskilda studieperioder.
- Målet är att förebygga att den studerandes svårigheter hopar sig och blir mer komplexa samt att den studerande inte kommer vidare i studierna och studieavbrott uppstår.

Utgångspunkter för rätt till stöd för lärandet 3/3

- Utbildningsanordnaren organiserar stödet för lärandet utgående från de studerandes behov.
- Det ska finnas tydliga strukturer och rutiner för stödet för lärandet, så att man snabbt och flexibelt kan svara på de studerandes behov.
- Stödet för lärandet för de studerande ska vara mångsidigt och utgå från olika pedagogiska metoder.
- Stödet för lärandet förs in i den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet. Planen uppdateras regelbundet under den studerandes studietid.

Vad är stöd för lärandet?

- Stöd för lärandet är:
 - **stödundervisning som ges av en lärare**
 - **stöd och handledning som ges av undervisnings- och handledningspersonalen.**
- Hela undervisnings- och handledningspersonalen deltar i arbetet med stöd för lärandet.
- Planeringen och genomförandet av stödet för lärandet görs i samarbete med den studerande och i fråga om en minderårig studerande även med vårdnadshavaren eller en laglig företrädare.
- Det gemensamma målet är att den studerande under hela studietiden får ett smidigt och kontinuerligt stöd som är anpassat enligt den studerandes situation.
- Utbildningsanordnarens system för stöd för lärandet utgör en organiserad verksamhet med tydliga strukturer och rutiner. Arbets- och ansvarsfördelningen är tydligt definierad.
- Ur den studerandes synvinkel bildar samarbetet mellan undervisnings- och handledningspersonalen, arbetslivet och studerandevården en välfungerande och sammanhängande helhet.

Stöd för lärandet i praktiken

- I handboken finns praktiska exempel på stöd för lärandet:
 - Att kartlägga och bygga på den studerandes styrkor
 - Stödundervisning och tilläggshandledning
 - Differentiering av undervisningen
 - Utökad handledning under lärandet på arbetsplatsen
 - Att stödja den studerandes studieförmåga

Stöd för lärandet:

Stödundervisning som ges av en lärare 1/2

- Studerande som har svårigheter med lärandet och studierna har rätt att få stödundervisning som ges av en lärare som en del av undervisningen och handledningen i examensutbildningen.
- En studerande som tillfälligt ligger efter i sina studier eller av annan anledning behöver kortvarigt stöd för sitt lärande och sina examensstudier, har rätt att få stödundervisning genast när svårigheterna i lärandet framkommit.
- Med stödundervisningen som ges av en lärare svarar man på den studerandes behov av stöd eller förebygger svårigheter på förhand.

Stöd för lärandet:

Stödundervisning som ges av en lärare 2/2

- Stödundervisning till den studerande kan till exempel ges för att kunna:
 - uppnå kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet i examensdelarna
 - stärka studiefärdigheterna
 - lära sig studietekniker
 - stöda och stärka språkliga, matematiska och informationstekniska färdigheter.
- I stödundervisningen kan man stärka språkkunskaperna då den studerande i fråga om sin examen har bristfälligt kunnande i det svenska eller finska ordförrådet eller sätten att använda språket i yrket, såsom handböcker inom branschen samt verben och ordförrådet inom branschen.
- Då man stärker språkkunskaperna i stödundervisning ska den alltid ha en koppling till den examensutbildning som den studerande avlägger. Stödundervisning är inte avsedd för undervisning av grundläggande språkkunskaper.

Stöd för lärandet:

Specialundervisning som ges av en speciallärare

- Som en del av stödet för lärandet kan man ordna **specialundervisning som ges av en speciallärare**.
- Kortvarig och tillfällig specialundervisning som ges av en speciallärare kan vara ett tillräckligt stöd för lärandet för de studerande som har lindrigare inlärningssvårigheter till exempel i läsning, skrivande eller matematik.
- Specialläraren kan stödja de övriga lärarna att beakta de studerandes behov av specialpedagogiskt stöd i undervisningen och handledningen samt vid förvärvandet och påvisandet av kunnande. Stödundervisningen ordnas som ett samarbete inom undervisningspersonalen.

Uppföljning av den studerandes stöd för lärandet

- Genomförandet av den studerandes stöd för lärandet följs upp utgående från den studerandes behov.
- Tillsammans med den studerande och de som har deltagit i stödinsatserna utvärderar man om stödinsatserna har främjat den studerandes lärande och framsteg i studierna.
- Stödinsatserna kan vid behov ändras, stärkas eller avslutas utgående från den studerandes behov av stöd.

Rätt till särskilt stöd

Målet med ändringen av rätt till särskilt stöd i lagen om yrkesutbildning 531/2017

- Målet med ändringen är:
 - att stärka stödet från en speciallärare för de studerande som behöver specialundervisning
 - att rikta specialundervisning till studerande som behöver regelbunden eller långvarig specialundervisning.

Rätt till särskilt stöd

- Den studerande har rätt till särskilt stöd om hen på grund av **verifierade** inlärningssvårigheter, funktionsnedsättning, sjukdom eller av andra motsvarande orsaker behöver **regelbunden eller långvarig specialundervisning** för att uppnå kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet enligt examensgrunderna och stödet för lärandet inte är tillräckligt.
- Med verifierade inlärningssvårigheter avses sådana omständigheter som försvårar de studerandes lärande och som identifierats med tillförlitliga metoder.
- Den studerandes svårigheter att lära sig kan bero på specifika eller generella inlärningssvårigheter, neuropsykiatriska svårigheter eller en annan funktionsnedsättning eller sjukdom som inverkar negativt på lärandet.

Vad är särskilt stöd?

- Särskilt stöd är specialundervisning som ges av en speciallärare. Särskilt stöd består därtill av annan undervisning och handledning som grundar sig på konsultering av en speciallärare samt av andra särskilda undervisnings- och studiearrangemang som den studerande behöver.
- Den studerande har rätt till särskilt stöd också i utbildning som ordnas på en arbetsplats.
- Inom specialundervisningen samarbetar man vid behov med studerandevården samt den studerandes vård- och rehabiliteringsnätverk.
- I fråga om studerande med funktionsnedsättning samarbetar man med funktionshindersservicen inom välfärdsområdet, för att kunna svara på de studerandes behov av stöd.

Identifiering av behovet av särskilt stöd 1/2

- Den studerandes behov av särskilt stöd kan identifieras redan i ansökningsskedet. Den föregående utbildningsanordnaren är skyldig att för de läropliktiga studerandes del överföra de uppgifter som är nödvändiga för anordnandet av undervisningen.
- Den information som är central med tanke på anordnandet av undervisningen, stödet för lärandet och handledningen inom den grundläggande utbildningen har förts in i dokumentationen om den studerandes stöd och är därmed tillgänglig för utbildningsanordnaren.

Identifiering av behovet av särskilt stöd 2/2

- Behovet av särskilt stöd kan också identifieras under examensutbildningen eller då den studerande inleder sin utbildning. Den studerandes inlärningssvårigheter kan verifieras med olika screeningar och test. Som en del av identifieringen av behovet av särskilt stöd kan man intervjua den studerande och lärarna, så att man kan bedöma hur inlärningssvårigheterna inverkar på studierna samt vilka stödåtgärder som behövs.
- Vid behov kan verifieringen av inlärningssvårigheterna göras i samarbete med aktörer inom studerandevården. Identifieringen av behovet av särskilt stöd kräver inte något sakkunnigutlåtande eller någon diagnos. Verifierade behov av särskilt stöd räcker som grund för stödet.

Beslut om särskilt stöd

- Utbildningsanordnaren beslutar om särskilt stöd för den studerande genom ett förvaltningsbeslut. Det innebär att ändring i beslutet kan sökas genom begäran om omprövning till Tillstånds- och tillsynsverket.
- Den studerande och en minderårig studerandes vårdnadshavare eller lagliga företrädare ska höras innan beslutet om särskilt stöd fattas. Vid hörandet går man igenom varför den studerande behöver särskilt stöd och vad det särskilda stödet innebär inom yrkesutbildningen.
- Beslutet om särskilt stöd är sekretessbelagt.
- Utbildningsanordnaren ska upphäva beslutet om särskilt stöd om den studerande inte längre behöver särskilt stöd under sin studietid.

Särskilt stöd i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet

- Utbildningsanordnaren kommer överens med den studerande och i fråga om en minderårig studerande även med vårdnadshavaren eller en laglig företrädare om de stödåtgärder som behövs under tiden för förvärvandet och påvisandet av kunnande. De stödåtgärder man kommit överens om förs in i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet **enligt examensdel**.
- I den personliga utvecklingsplanen för kunnandet för man enligt examensdel in:
 - behovet av särskilt stöd
 - de planerade stödåtgärderna
 - specialarrangemangen
- I dokumentationen ska man lägga särskild vikt på uppföljningen av stödåtgärderna och specialarrangemangen och bedömningen av de effekter stödåtgärderna haft. I den personliga utvecklingsplanen för kunnandet för man inte in den studerandes diagnoser eller motsvarande uppgifter.

Särskilt stöd i praktiken

- I handboken ingår en beskrivning av metoderna för specialundervisning och särskilt stöd såsom:
 - Val av lämpliga lärmiljöer för den studerande
 - Möjlighet att lära sig på ett mer praktiskt och arbetsinriktat sätt
 - En lugn lärmiljö och möjlighet att studera utgående från sina egna färdigheter
 - Olika hjälpmedel som stöd för lärandet, såsom talböcker och bilder
 - Att dela upp de helheter som den studerande ska lära sig i mindre delar
 - Ett tydligt studiematerial

Särskilt stöd på arbetsplatser och i yrkesprov

- Den studerande har utgående från sina behov rätt till särskilt stöd också i utbildning som ordnas på en arbetsplats och under påvisandet av kunnandet.
- Det är viktigt att man kommer överens med arbetsplatshandledaren om de nödvändiga stödformerna. Om den studerande har svårigheter med utbildningen som ordnas på en arbetsplats, kan man reservera mer handledningstid för undervisningspersonalen eller så kan den studerande i mån av möjlighet få stöd till exempel av en arbetstränare.
- I samband med yrkesproven kan stödåtgärderna till exempel innebära att man ser över valet av yrkesprovsmiljö och särskilt stöd vid planeringen av yrkesprovet och i självbedömningen. En studerande kan spänna sig orimligt mycket inför yrkesprovet och då kan en bekant arbetsplatshandledare eller stödperson hjälpa den studerande att hantera den utmanande situationen.

Utvärdering av särskilt stöd

- Den studerandes särskilda stöd och effekterna av det utvärderas systematiskt och alltid när den personliga utvecklingsplanen för kunnandet uppdateras.
- De personer som medverkat i stödåtgärderna utvärderar tillsammans med den studerande hur väl specialundervisningen och de särskilda stödåtgärderna har svarat på den studerandes behov och främjat den studerandes lärande och framsteg i studierna.
- Utgående från den gemensamma utvärderingen beslutar man om man ska fortsätta med samma stödformer eller om man ska ändra dem, så att de bättre svarar mot den studerandes behov.

Anpassning av bedömning av kunnandet

- **Det har inte gjorts några ändringar i lagen angående anpassning av bedömningen av kunnandet.**
- Målet med det särskilda stödet är att den studerande ska kunna uppnå den yrkesskicklighet och det kunnande som är fastställt i examensgrunderna. Utbildningsanordnaren ska genom specialpedagogiska arrangemang samt med hjälp av särskilt stöd och handledning stödja den studerande i att uppnå kunnandet enligt examensgrunderna.
- Om en studerande som behöver särskilt stöd trots specialpedagogiska arrangemang och ett omfattande stöd inte klarar av att uppnå nöjaktiga 1 i kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i examen kan man anpassa bedömningen av kunnandet. Bedömningen kan anpassas endast till den del som det är nödvändigt med tanke på den studerandes färdigheter och mål.
- Läs mer om anpassning av bedömningen av kunnandet i handböckerna:
 - Särskilt stöd i yrkesutbildningen (fram till 31.7.2026)
 - Stöd för lärandet och särskilt stöd i yrkesutbildningen (tas i användning 1.8.2026)

Avvikelse från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet

- **Det har inte gjorts några ändringar i lagen angående avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet.**
- I de yrkesinriktade grundexamina kan man avvika från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet, när
 - de krav på yrkesskicklighet eller de mål för kunnandet som är fastställda i examensgrunderna till någon del är oskäligen för den studerande med hänsyn till förhållandena eller tidigare förvärvat kunnande, eller
 - avvikelserna är motiverade av skäl som har samband med den studerandes funktionsnedsättning eller hälsotillstånd.
- Läs mer om avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet:
 - Särskilt stöd i yrkesutbildningen (fram till 31.7.2026)
 - Stöd för lärandet och särskilt stöd i yrkesutbildningen (tas i användning 1.8.2026)

Utbildningsstyrelsens arbete med lagändringarna

- Rätt till stöd för lärandet och särskilt stöd ingår inte i examensgrunderna eller i någon annan föreskrift som Utbildningsstyrelsen utfärdar.
- Utbildningsstyrelsen har publicerat handboken Stöd för lärandet och särskilt stöd i yrkesutbildningen på eGrunder.
 - [Särskilt stöd i yrkesutbildningen](#) (fram till 31.7.2026)
 - [Stöd för lärandet och särskilt stöd i yrkesutbildningen](#) (tas i användning 1.8.2026)
- [Webbinarium om stöd för lärandet på finska 11.3.2026](#)
- Läs mer på [webbsidan för revidering av stöd för lärandet i yrkesutbildningen](#)

Länkar och material

- [Lag om yrkesutbildning 531/2017](#) (Finlex)
- [Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett försök med verksamhetsstyrning inom yrkesutbildningen och till lagar som har samband med den 161/2024](#) (Finlex)
- [Undervisnings- och kulturministeriets förordning om beräkningsgrunderna för finansiering för yrkesutbildning 918/2025](#) (Finlex)
- [Särskilt stöd i yrkesutbildningen > 31.7.2026](#) (Handbok, eGrunder)
- [Stöd för lärandet och särskilt stöd i yrkesutbildningen, 1.8.2026 >](#) (Handbok, eGrunder)
- [Webbsida för revidering av stöd för lärandet i yrkesutbildningen](#) (Utbildningsstyrelsen.fi)
- [SÄRSKILT STÖD SOM RESURS – Utvärdering av det särskilda stödet inom yrkesutbildningen](#) (Nationella centret för utbildningsutvärdering, NCU)

Tack!

Kontaktuppgifter

- lotta.almark@utbildningsstyrelsen.fi
- ingeborg.rask@utbildningsstyrelsen.fi
- yrkesutbildning@utbildningsstyrelsen.fi

